

Fremsat den {FREMSAT} af undervisningsministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte (SU-loven) (Justering af udlandsstipendieordningen og udlandsstipendium til Erasmus Mundus-uddannelser)

§ 1

I lov om statens uddannelsesstøtte (SU-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 661 af 29. juni 2009, som ændret ved lov nr. 1524 af 27. december 2009 og lov nr. 78 af 27. januar 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 46 a, stk. 1, nr. 2, udgår: »af op til 2 års varighed«.

2. I § 46 a, stk. 2, indsættes efter »regler om«: »og tidsmæssige begrænsninger for«.

3. I § 46 b indsættes som *stk. 3* og *stk. 4*:

»*Stk. 3.* Uddannelsessøgende, der søger om udlandsstipendium som tilskud til betaling af studieafgift til en uddannelsesinstitution i udlandet i forbindelse med deltagelse i en uddannelse efter § 3, stk. 7, i lov om universiteter som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, er ikke omfattet af begrænsningen på to år og 120 ECTS-point, jf. stk. 1.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om udlandsstipendier, jf. stk. 3, og om hvornår udlandsstipendier kan komme til udbetaling.«

4. § 46 d, stk. 3, affattes således:

»*Stk. 3.* Retten til udlandsstipendium til en hel uddannelse på kandidatniveau af op til to års varighed er betinget af, at den uddannelsessøgende ved begyndelsen af uddannelsen i udlandet har mindst fem klip eller slutlånsrater, jf. kapitel 5, til rådighed for hver uddannelsesperiode, der svarer til 30 ECTS-point. Retten til udlandsstipendium til en hel uddannelse på kandidatniveau af mere end to års varighed er dog alene betinget af, at den uddannelsessøgende har mindst 20 klip eller slutlånsrater, jf. kapitel 5, til rådighed for uddannelsen.«

5. I § 46 e, stk. 3, ændres »den uddannelsessøgendes studiemæssige fremdrift i udlandet« til: », at den uddannelsessøgende dokumenterer sin studiemæssige fremdrift i udlandet over for styrelsen«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2010.

Stk. 2. Loven finder anvendelse for studieophold og hele uddannelser på kandidatniveau i udlandet, som den uddannelsessøgende begynder på den 1. juli 2010 eller senere.

Stk. 3. Uddannelsessøgende, der er begyndt på et studieophold i udlandet på en kandidatuddannelse, der er godkendt af Europa-Kommissionen inden den 1. juli 2010, og som fortsat udbydes som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, kan dog indgive ansøgning om udlandsstipendium til den del af studieopholdet, der ligger efter den 1. juli 2010.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

- 1. Indledning*
- 2. Lovforslagets indhold*
 - 2.1. Justering af udlandsstipendieordningen*
 - 2.1.1. Gældende ret*
 - 2.1.2. De foreslåede ændringer*
 - 2.2. Udlandsstipendium til Erasmus Mundus-uddannelser*
 - 2.2.1. Gældende ret*
 - 2.2.2. De foreslåede ændringer*
- 3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner*
- 4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet*
- 5. Administrative konsekvenser for borgerne*
- 6. Miljømæssige konsekvenser*
- 7. Forholdet til EU-retten*
- 8. Hørte myndigheder og organisationer*
- 9. Sammenfattende skema*

1. Indledning

I forbindelse med aftalen af 20. juni 2006 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om fremtidens velstand, velfærd og investeringer i fremtiden (velfærdsaftalen) og aftalen af 2. november 2006 om udmøntning af globaliseringspuljen (opfølgning på velfærdsaftalen) blev det besluttet at indføre et udlandsstipendium, som danske uddannelsessøgende på de videregående uddannelser kan tage med til at betale for uddannelse i udlandet. Stipendiet kan bruges til hele kandidatuddannelser i udlandet og til studieophold som en del af en videregående uddannelse i Danmark.

Udlandsstipendieordningen indgår som en del af lov om statens uddannelsesstøtte (SU-loven) og trådte i kraft den 1. juli 2008. Af bemærkningerne til den ændring af SU-loven, som etablerede ordningen, fremgår det, at der skal udarbejdes en status 15 måneder efter lovens ikrafttræden. Denne status er nu udarbejdet i et samarbejde mellem Undervisningsministeriet og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling med inddragelse af repræsentanter for Kulturministeriet og en række uddannelsesinstitutioner. I forbindelse med udarbejdelsen blev det fundet hensigtsmæssigt også at behandle de indvundne erfaringer fra det første år med ordningen med henblik på at lægge op til eventuelle ændringer af udlandsstipendieordningen. Statusrapporten af 7. oktober 2009 peger på en række punkter, hvor ændringer af den gældende lov kan være hensigtsmæssige, og forslagene til ændringer for så vidt angår reglerne om uddannelsens normering, behovet for tidsbegrænsning af godkendelse af udenlandske uddannelser og flytning af kontrollen med studiefremdrift, beskrives nærmere nedenfor under pkt. 2.1.2.

I februar 2008 fremsendte ministeren for videnskab, teknologi og udvikling en redegørelse til Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi om deltagerbetaling på universitetsuddannelser omfattet af en Erasmus Mundus-aftale. Redegørelsen konkluderede, at danske universiteter kan have vanskeligt ved at indgå aftale med udenlandske universiteter om deltagelse i udbud af Erasmus Mundus-uddannelser. På denne baggrund

blev der nedsat en arbejdsgruppe, som skulle søge løsninger på problemet. På baggrund af anbefalingerne fra arbejdsgruppen blev der den 26. juni 2009 indgået en aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokraterne om fremtidig regulering og finansiering af Erasmus Mundus-uddannelser.

Det fremgår af aftalen blandt andet, at "Studerende, der er berettiget til dansk SU, kan finansiere eventuelle studieafgifter ved studieophold i udlandet med udlandsstipendier. Dette gælder, selv om de derved opnår udlandsstipendium i mere end 2 år." For at denne del af aftalen kan realiseres, er det nødvendigt både at foretage en ændring af lov om universiteter, som ministeren for videnskab, teknologi og udvikling har fremsat i denne folketingssamling, og i SU-lovens afsnit om udlandsstipendieordningen. Dette ændringsforslag beskrives nærmere nedenfor under pkt. 2.2.2.

2. Lovforslagets indhold

Forslaget tilsigter at ændre de gældende bestemmelser om udlandsstipendium således, at der dels foretages mindre justeringer på baggrund af de erfaringer, der er indvundet i ordningen første leveår, dels skabes mulighed for, at uddannelsessøgende kan finansiere studieafgifter i udlandet i forbindelse med Erasmus Mundus ved hjælp af udlandsstipendieordningen.

2.1. Justering af udlandsstipendieordningen

Statusrapporten vedrørende udlandsstipendieordningen er udarbejdet på baggrund af bemærkningerne til den ændring af SU-loven, jf. lov nr. 565 af 6. juni 2007, som etablerede ordningen. Det fremgår heraf, at »Det følger af aftalen af 2. november 2006 om udmøntning af globaliseringspuljen, at udlandsstipendieordningen evalueres efter tre år. Den foreslåede ændring af SU-loven vil derfor blive omfattet af lovovervågning. Som led i denne overvågning vil Undervisningsministeriet sammen med Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling i folketingsåret 2011-2012 gennemføre en undersøgelse med det formål blandt andet at vurdere, om uddannelsesinstitutionernes bevillinger påvirkes på en sådan måde, at det svækker kvaliteten af undervisningen, samt erfaringer med ordningen, herunder f. eks. anvendelsen af positiv- og negativlister.

Den faktiske studieaktivitet følges løbende, og der vil på baggrund af den faktiske studieaktivitet, som er omfattet af ordningen, ske en samlet vurdering af de økonomiske konsekvenser, herunder konsekvenser for universiteterne, af lovforslaget i 2009.

15 måneder efter lovens ikrafttræden udarbejdes en status for ordningen. På den baggrund indkaldes forligskredsen specielt med henblik på en drøftelse af ordningens konsekvenser for universiteternes økonomi. Drøftelsen vil i den forbindelse inddrage søgemønstre, merit m.v. i ordningens første år og optaget i ordningens andet år.«

Statusrapporten peger på fire punkter, hvor en ændring af de gældende lovregler skønnes hensigtsmæssig. Der peges således på reglerne om uddannelsens normering, behovet for tidsbegrænsning af godkendelse af udenlandske uddannelser, flytning af kontrollen med studiefremdrift og endelig en begrænsning af muligheden for at få udlandsstipendium i forbindelse med erhvervsakademiuddannelser. Da det sidstnævnte forslag vil indskrænke de uddannelsessøgendes rettigheder, er det ikke medtaget.

Der er derimod medtaget et forslag om en præcisering af bestemmelsen om, hvor mange SU-klip eller slutlånsrater en uddannelsessøgende skal have til rådighed for at kunne søge udlandsstipendium til en hel uddannelse på kandidatniveau. Der er også, som konsekvens af forslaget om at ophæve reglen om uddannelsens normering i § 46 a, stk. 1, nr. 2, medtaget et forslag om, hvor mange SU-klip eller slutlånsrater en uddannelsessøgende skal have til rådighed for at kunne søge udlandsstipendium til en kandidatuddannelse af mere end to års varighed.

2.1.1. Gældende ret

Efter de gældende regler kan der ydes udlandsstipendium til en hel videregående uddannelse på kandidatniveau i udlandet af op til to års varighed og svarende til højst 120 ECTS-point. Det har betydet, at uddannelsessøgende, der har søgt udlandsstipendium til en uddannelse af længere varighed, har fået afslag, da de gældende regler ikke rummer mulighed for at give udlandsstipendium til sådanne uddannelser.

De uddannelser, der kan gives udlandsstipendium til, optages på en såkaldt positivliste, jf. SU-lovens § 46 a, stk. 2. Listen rummer udenlandske uddannelser på kandidatniveau, som 1) enten er omfattet af en samarbejdsaftale mellem en dansk og en udenlandsk uddannelsesinstitution, 2) udbydes af internationalt anerkendte universiteter, eller 3) har en sådan faglig kvalitet, at uddannelsen ville kunne have været omfattet af en samarbejdsaftale om udveksling af uddannelsessøgende med et dansk universitet. Positivlisten er offentliggjort på Styrelsen for Statens Uddannelsesstøttes hjemmeside på adressen www.su.dk.

Uddannelser inden for de to første kategorier vil udgå af positivlisten, hvis enten uddannelsernes kvalitet ikke længere er på et sådant niveau, at et dansk universitet vil fortsætte en samarbejdsaftale om dem, eller de ikke længere medtages på THES-QS World University Ranking, som udarbejdes årligt for TIMES Higher Educational Supplement. Den tredje kategori kan derimod i princippet forblive på positivlisten uden nogen løbende kvalitetskontrol, da muligheden for at lade uddannelserne udgå af listen igen ikke fremgår tilstrækkeligt klart af forarbejderne til bemyndigelsesbestemmelsen i SU-lovens § 46 a, stk. 2.

Det er yderligere en betingelse for at få udlandsstipendium til en hel kandidatuddannelse i udlandet, at den uddannelsessøgende har mindst fem SU-klip eller slutlånssrater tilbage for hver uddannelsesperiode med udlandsstipendium, der svarer til 30 ECTS-point, jf. SU-lovens § 46 d, stk. 3. Denne betingelse har givet anledning til fortolkningstvivl.

Danske uddannelsesinstitutioner har efter de gældende regler og som en del af vejledningsforpligtelsen i forbindelse med udlandsstipendieordningen til opgave at kontrollere de uddannelsessøgendes studiefremdrift og modtage dokumentation for afslutningen af uddannelsen. Da det er Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte, der har ansvaret for den endelige tildeling af udlandsstipendium, skal uddannelsesinstitutionerne videregående oplysningerne fra de uddannelsessøgende til styrelsen, hvilket opleves som et forsinkende mellemled. Desuden er de uddannelsessøgende under uddannelsesforløbet i udlandet udskrevet af den danske uddannelsesinstitution, hvorfor de uddannelsessøgende oplever det som unødigt bureaukratisk, at de alligevel skal indsende oplysninger til denne uddannelsesinstitution.

2.1.2. De foreslåede ændringer

Efter forslaget ændres den nuværende betingelse om, at udlandsstipendium kun kan gives til en hel videregående uddannelse på kandidatniveau i udlandet af op til to års varighed til, at der kan gives udlandsstipendium til to år af disse uddannelser med et indhold svarende til 120 ECTS-point i løbet af disse to år, uanset deres faktiske varighed. Fremover vil det ikke længere være afgørende, hvor længe uddannelsen er normeret til at vare, og det skaber større fleksibilitet i ordningen. Uddannelsessøgende, der ønsker at tage en kandidatuddannelse, der tidsmæssigt varer mere end to år, vil ikke længere få afslag, men vil kunne få udlandsstipendium til to år af uddannelsen, hvorefter de selv må finansiere den del af uddannelsen, der ligger ud over de to år. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Endvidere foreslås det at udbygge hjemlen til at fastsætte regler om den såkaldte positivliste, det vil sige listen over de hele kandidatuddannelser i udlandet, der kan berettige til udlandsstipendium. Efter forslaget vil undervisningsministeren fremover kunne bestemme, at uddannelser, der er optaget på listen, skal kunne slettes igen efter et nærmere fastsat tidsrum, f. eks. to år. Dermed sikres det, at hele positivlisten bliver underkastet en løbende kvalitetskontrol. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Desuden foreslås det, at der sker en præcisering af bestemmelsen om, hvor mange SU-klip eller slutlånssrater, en uddannelsessøgende skal have til rådighed for at kunne få udlandsstipendium til en hel kandidatuddannelse i udlandet. Bestemmelsen i SU-lovens § 46 d, stk. 3, fortolkes i dag således, at der skal være fem SU-klip eller slutlånssrater til rådighed for hvert enkelt semester fra uddannelsens begyndelse, også selv om der kun søges udlandsstipendium til en mindre del af uddannelsen. Bestemmelsen foreslås præciseret i overensstemmelse med denne fortolkning, som også har været lagt til grund i en afgørelse fra Ankenævnet for Uddannelsesstøtten.

På baggrund af at det foreslås i § 1, nr. 1, at der kan gives udlandsstipendium til kandidatuddannelser af mere end to års varighed, foreslås det desuden, at der fastsættes et antal SU-klip eller slutlånssrater, som den uddannelsessøgende skal have til rådighed for at kunne få udlandsstipendium til en hel kandidatuddannelse af mere end to års varighed. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

Endelig foreslås det at ændre reglen om, at de uddannelsessøgende skal indsende dokumentation for studie-fremdrift til den danske uddannelsesinstitution, til, at dokumentationen skal sendes til Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte. Det vil være enklere og mindre bureaukratisk end den nuværende ordning, og da de uddannelsessøgende er udskrevet af deres tidligere danske uddannelsesinstitutioner under udlandsopholdet, vil det af alle parter opleves som en mere logisk regel. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 5, og bemærkningerne hertil.

2.2. Udlandsstipendium til Erasmus Mundus-uddannelser

Som nævnt ovenfor har det været vanskeligt for danske universiteter at deltage i udbud af Erasmus Mundus-uddannelser. For at imødegå disse vanskeligheder har ministeren for videnskab, teknologi og udvikling i denne folketingssamling fremsat et lovforslag, som åbner mulighed for, at danske universiteter kan indgå i en ny type af uddannelsessamarbejder med udenlandske universiteter for så vidt angår kandidatuddannelser som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus. Det fremgår således af bemærkningerne til § 3, stk. 7, i ministeren for videnskab, teknologi og udviklings lovforslag, at danske universiteter kan indgå uddannelsessamarbejder med udenlandske universiteter om uddannelser, der får tilskud fra EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus som enten ”Erasmus Mundus Masters Course (EMMC)” eller er tildelt et ”Erasmus Mundus Brand Name (EMBN)”.

Partierne bag den ovenfor nævnte aftale af 26. juni 2009 er enige om, at danske statsborgeres adgang til gratis videregående uddannelser er et afgørende princip for det danske uddannelsessystem, og gennemførelse af aftalen nødvendiggør derfor, at der skabes en mulighed for, at danske studerende ved Erasmus Mundus-uddannelser kan finansiere studieafgifter i udlandet gennem udlandsstipendieordningen.

2.2.1. Gældende ret

Det er i øjeblikket vanskeligt for universiteterne at indpasse Erasmus Mundus-uddannelser inden for de hjemler, der findes i lov om universiteter. Der vil dog som nævnt ovenfor blive tilvejebragt en ny ramme for regulering af danske universiteters deltagelse i udbud af Erasmus Mundus-uddannelser gennem det lovforslag om ændring af universitetsloven, som ministeren for videnskab, teknologi og udvikling har fremsat i januar måned 2010. Desuden er der i reglerne om udlandsstipendier i SU-loven en begrænsning af, hvor længe der kan ydes udlandsstipendium, som kan medføre, at de uddannelsessøgende, der tidligere har modtaget udlandsstipendium, ikke kan få dækket studieafgifter i udlandet med udlandsstipendium.

2.2.2. De foreslåede ændringer

Efter lovforslaget indsættes der en bestemmelse i SU-lovens afsnit 1 a om udlandsstipendier, hvorefter begrænsningen på henholdsvis to år i en uddannelsesperiode svarende til 120 ECTS-point, jf. § 46 b, ikke gælder ved deltagelse i Erasmus Mundus-uddannelser, der udbydes efter den foreslåede affattelse af § 3, stk. 7, i lov om universiteter, jf. det lovforslag, som ministeren for videnskab, teknologi og udvikling har fremsat i denne folketingssamling. Det indebærer, at der vil kunne tildeles udlandsstipendium i mere end to år til en uddannelsessøgende, der deltager i en Erasmus Mundus-uddannelse. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner

Lovforslaget omfatter kun mindre justeringer og præciseringer, som ikke indebærer en ændring i udlandsstipendieordningens samlede aktivitetsniveau, hvorfor der ikke er økonomiske konsekvenser forbundet med forslaget.

De administrative justeringer indebærer ikke øgede udgifter til administration.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer

Akademikernes Centralorganisation, Ankenævnet for Uddannelsesstøtten, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Konservative Studerende, Danmarks Liberale Studerende, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Handel og Service (DHS), Dansk Industri, Dansk Magisterforening, Dansk Metal, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Handicaporganisationer (DH), Danske Regioner, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, Erhvervsakademirådet, Forbundet af Offentlige Ansatte (FOA), Frit Forum – Socialdemokratiske Studerende, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Kommunernes Landsforening, Konkurrencestyrelsen, Kulturministeriets Rektorer (KUR), Landsorganisationen i Danmark (LO), Nævnet om Støtteberettigende Uddannelser i Udlandet, Rigsrevisionen, Studenterrådgivningen, Studierådet for Ingeniørstuderende i Danmark, SU-rådet.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 46 a, stk. 1, nr. 2)

Det følger af SU-lovens § 46 a, stk. 1, nr. 2, at der kan gives udlandsstipendium til en hel videregående uddannelse på kandidatniveau i udlandet af op til to års varighed. Denne bestemmelse har vist sig at skabe vanskeligheder, da der findes kandidatuddannelser i udlandet, der varer længere end to år. Efter de gældende regler har række uddannelsessøgende derfor har fået afslag på ansøgninger om udlandsstipendium med den begrundelse, at den valgte uddannelse var for lang.

Forslaget i nr. 1 indebærer, at den øvre grænse for uddannelsens længde på to år udgår, hvilket skaber mere fleksibilitet i ordningen. Begrænsningen i den periode, hvori den uddannelsessøgende kan få udlandsstipendium, fastholdes, jf. SU-lovens § 46 b, stk. 1, og periodens længde er dermed fortsat to år. Det indebærer, at en uddannelsessøgende, der ønsker at deltage i en hel videregående uddannelse på kandidatniveau i udlandet, der varer f. eks. to år og tre måneder, ikke længere vil få afslag på sin ansøgning om udlandsstipendium. Der vil blive tildelt udlandsstipendium svarende til to år, og de overskydende tre måneder må den uddannelsessøgende selv finansiere. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.2.

Til nr. 2 (§ 46 a, stk. 2)

Efter de gældende bestemmelser er der ikke tilstrækkelig klarhed over, om det er muligt at sætte en tidsmæssig begrænsning på godkendelsen af udenlandske kandidatuddannelser, som berettiger til udlandsstipendium, hvis disse uddannelser er optaget på den såkaldte positivliste ud fra en vurdering af, at de har en sådan faglig kvalitet, at de ville kunne have været omfattet af en samarbejdsaftale mellem en dansk og en udenlandsk uddannelsesinstitution om udveksling af uddannelsessøgende. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.1.

For at tilvejebringe den tilstrækkelige klarhed og for at sikre, at alle uddannelser har den fornødne kvalitet, foreslås det, at undervisningsministeren som led i bemyndigelsen til at fastsætte regler om, hvilke hele kandidatuddannelser i udlandet der kan gives udlandsstipendium til, også kan fastsætte regler om, at en uddannelse kun kan berettige til udlandsstipendium inden for nærmere fastsatte tidsmæssige grænser. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.2.

Til nr. 3 (§ 46 b)

De gældende regler om udlandsstipendium har en øvre grænse således, at der højst kan gives udlandsstipendium i to år i en uddannelsesperiode, der svarer til 120 ECTS-point, jf. SU-lovens § 46 b, stk. 1. Denne begrænsning kan skabe vanskeligheder for uddannelsessøgende, der nu ønsker at deltage i en Erasmus Mundus-uddannelse, men som tidligere har deltaget i uddannelse i udlandet og i den forbindelse har brugt dele af eller hele det mulige udlandsstipendium.

Det fremgår af den aftale om regulering og finansiering af Erasmus Mundus-uddannelser, der er omtalt under 2.2., at uddannelsessøgende skal kunne finansiere studieophold i udlandet med udlandsstipendium, og at dette også skal gælde, selv om de derved opnår udlandsstipendium i mere end to år.

Forslaget til nyt stk. 3 indebærer derfor, at den nævnte begrænsning i SU-lovens § 46 b, stk. 1, ikke skal gælde for uddannelsessøgende, der deltager i Erasmus Mundus-uddannelse, der udbydes efter lov om universiteter § 4, stk. 1, nr. 2.

Det foreslås som et nyt stk. 4, at undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om udlandsstipendier til Erasmus Mundus-uddannelser, og om hvornår udlandsstipendier kan komme til udbetaling. Det er hensigten at benytte hjemlen til at bestemme, at der ikke kan udbetales yderligere udlandsstipendium i situationer, hvor den uddannelsessøgende ikke består den afsluttende eksamen. Det skyldes, at deltagerbetalingen på udenlandske universiteter som hovedregel dækker, at de uddannelsessøgende kan gå til eksamen flere gange, uden at der skal betales ekstra.

Hjemlen til at bestemme, hvornår udlandsstipendier kan komme til udbetaling, kan anvendes, hvor uddannelsesperioden er længere end stipendieperioden. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.2.

Til nr. 4 (§ 46 d, stk. 3)

Således som SU-lovens § 46 d, stk. 3, i øjeblikket er affattet, kan der opstå tvivl om, hvorvidt en uddannelsessøgende skal have tilstrækkeligt med SU-klip eller slutlånsrater til rådighed til at dække hele den kandidatuddannelse i udlandet, der søges udlandsstipendium til, eller om det er tilstrækkeligt med et antal klip eller rater til at dække den del af uddannelsen, hvortil der gives udlandsstipendium. Denne uklarhed, som bl. a. har givet anledning til en klage til Ankenævnet for Uddannelsesstøtten, vil formentlig give fortsatte vanskeligheder, og det foreslås derfor at præcisere bestemmelsen.

I første punktum foreslås det således fastsat, at hvor der er tale om en hel kandidatuddannelse af op til to års varighed, skal den uddannelsessøgende ved uddannelsens påbegyndelse have mindst fem SU-klip eller slutlånssrater tilbage for hver uddannelsesperiode, der svarer til 30 ECTS-point. I andet punktum foreslås det fastsat, at hvor der er tale om en hel kandidatuddannelse af mere end to års varighed, skal den uddannelsessøgende alene have mindst 20 SU-klip eller slutlånssrater tilbage til uddannelsesperioden uanset dens varighed.

Det indebærer, at for de kortere kandidatuddannelsers vedkommende skal den uddannelsessøgende have SU-klip eller slutlånssrater til rådighed, svarende til uddannelsens længde, mens det for de længere kandidatuddannelsers vedkommende er tilstrækkeligt, at den uddannelsessøgende har i alt 20 SU-klip eller slutlånssrater til rådighed, uanset uddannelsens længde. Dette harmonerer med, at det nu foreslås, at der kan gives udlandsstipendium i op til to år, også selv om uddannelsen har en længde på mere end to år, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, sammenholdt med SU-lovens § 46 b, stk. 1. Baggrunden for forslaget er et ønske om at sikre, at uddannelsen i udlandet ikke bliver studietidsforlængende for den samlede bachelor- og kandidatuddannelse, herunder at den uddannelsessøgende ikke tager en kandidatuddannelse i Danmark med fuld SU og derefter en ny kandidatuddannelse i udlandet med udlandsstipendium.

Til nr. 5 (§ 46 e, stk. 3)

Efter de gældende regler skal den uddannelsessøgende dokumentere sin studiemæssige fremdrift i udlandet, hvis den pågældende deltager i kandidatuddannelser eller studieophold, der har en varighed af mere end 1 år, jf. SU-lovens § 46 e, stk. 3. Af bemærkningerne til L 208, forslag til lov om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte (SU-loven) (Udlandsstipendium), der blev vedtaget som lov nr. 565 af 6. juni 2007, fremgår det, at det var hensigten ved forslagens fremsættelse, »at den danske uddannelsesinstitution, som har vejledt den studerende, skal vurdere, om der foreligger tilstrækkelig dokumentation for studiefremdrift og videre sende denne information til styrelsen« (det vil sige Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte).

I forbindelse med udarbejdelsen af statusopgørelsen for udlandsstipendieordningen kom det frem, at universiteterne ikke finder det hensigtsmæssigt, at de skal kontrollere de uddannelsessøgendes studiemæssige fremdrift. Universiteterne har den opfattelse, at de blot bliver et bureaukratisk mellemlid mellem de uddannelsessøgende og Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte, som har ansvaret for den endelige tildeling af udlandsstipendier.

På den baggrund foreslås det, at de uddannelsessøgende dokumenterer deres studiemæssige fremdrift direkte over for Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte. Det vil forenkle sagsgangen, både for de uddannelsessøgende og for Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2010 således, at den kan få virkning for studieophold og kandidatuddannelser i udlandet, som de uddannelsessøgende påbegynder efter denne dato.

For at give danske universiteter mulighed for at påbegynde udbud af Erasmus Mundus-uddannelser allerede i 2009, blev der optaget en tekstanmærkning på finansloven for 2010 af følgende ordlyd:

»90. Dækning af studieafgift for Erasmus Mundus studerende.

På kontoen afholdes tilskud til universiteterne til dækning af studieafgifter i udlandet i studieåret 2009/2010 for de EU/EØS-borgere, der er optaget på en kandidatuddannelse ved et dansk universitet som led i Erasmus Mundus uddannelse. Der ydes tilskud svarende til universiteternes faktiske nettoudgifter.«

Det foreslås derfor som stk. 3, at uddannelsessøgende, som allerede er påbegyndt et studieophold i udlandet som led i en Erasmus Mundus-uddannelse før den 1. juli 2010, får mulighed for at søge udlandsstipendium til den del af deres studieophold, som måtte ligge efter den 1. juli 2010. De uddannelsessøgende kan dog ikke oppebære udlandsstipendium for perioder, hvor et dansk universitet allerede har betalt studieafgiften ved det udenlandske universitet, jf. den anførte tekstanmærkning.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om statens uddannelsesstøtte (SU-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 661 af 29. juni 2009, som ændret ved lov nr. 1524 af 27. december 2009 og lov nr. xx af yy januar 2010, foretages følgende ændringer:

§ 46 a. Uddannelsessøgende kan efter ansøgning få udlandsstipendium som tilskud til betaling af studieafgift til en uddannelsesinstitution i udlandet, hvis de har ret til uddannelsesstøtte til

- 1) studieophold i udlandet som led i en dansk videregående uddannelse efter regler fastsat i medfør af § 3, stk. 6, eller
- 2) en hel videregående uddannelse på kandidatniveau i udlandet af op til 2 års varighed efter regler fastsat i medfør af § 4, stk. 1.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan efter forhandling med ministeren for videnskab, teknologi og udvikling og kulturministeren fastsætte nærmere regler om, hvilke hele uddannelser på kandidatniveau i udlandet der kan gives udlandsstipendium til, og kan herunder bestemme, at kun visse uddannelser på bestemte uddannelsesinstitutioner i udlandet kan give ret til udlandsstipendium.

§ 46 b. Udlandsstipendium kan højst gives i 2 år i en uddannelsesperiode, der svarer til 120 ECTS-point. Udlandsstipendium til studieophold i udlandet i forbindelse med en uddannelse, der er udbudt efter lov om korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser), kan dog højst gives i 1 år i en uddannelsesperiode, der svarer til 60 ECTS-point.

Stk. 2. Udlandsstipendium kan enten bruges i forbindelse med et studieophold i udlandet, jf. § 46 c, eller en uddannelse på kandidatniveau i

1. I § 46 a, stk. 1, nr. 2, udgår: »af op til 2 års varighed«.

2. I § 46 a, stk. 2, indsættes efter »regler om«: »og tidsmæssige begrænsninger for«.

udlandet, jf. § 46 d, eller fordeles mellem disse.

§ 46 d. (...)

Stk. 3. Retten til udlandsstipendium til en hel uddannelse på kandidatniveau er betinget af, at den uddannelsessøgende ved begyndelsen af uddannelsen i udlandet har mindst fem klip eller slutlånsrater, jf. kapitel 5, til rådighed for hver uddannelsesperiode med udlandsstipendium, der svarer til 30 ECTS-point.

§ 46 e. (...)

Stk. 3. For uddannelser på kandidatniveau og studieophold, der har længere varighed end 1 år, er den endelige tildeling af udlandsstipendium for det andet år af uddannelsesperioden tillige betinget af den uddannelsessøgendes studiemæssige fremdrift i udlandet.

3. I § 46 b indsættes som *stk. 3* og *stk. 4*:

»*Stk. 3.* Uddannelsessøgende, der søger om udlandsstipendium som tilskud til betaling af studieafgift til en uddannelsesinstitution i udlandet i forbindelse med deltagelse i en uddannelse efter § 3, stk. 7, i lov om universiteter som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, er ikke omfattet af begrænsningen på to år og 120 ECTS-point, jf. stk. 1.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om udlandsstipendier, jf. stk. 3, og om hvornår udlandsstipendier kan komme til udbetaling.«

4. § 46 d, *stk.3*, affattes således:

»*Stk. 3.* Retten til udlandsstipendium til en hel uddannelse på kandidatniveau af op til to års varighed er betinget af, at den uddannelsessøgende ved begyndelsen af uddannelsen i udlandet har mindst fem klip eller slutlånsrater, jf. kapitel 5, til rådighed for hver uddannelsesperiode, der svarer til 30 ECTS-point. Retten til udlandsstipendium til en hel uddannelse på kandidatniveau af mere end to års varighed er dog alene betinget af, at den uddannelsessøgende har mindst 20 klip eller slutlånsrater, jf. kapitel 5, til rådighed for uddannelsen.«

5. I § 46 e, *stk. 3*, ændres »den uddannelsessøgendes studiemæssige fremdrift i udlandet« til: »», at den uddannelsessøgende dokumenterer sin studiemæssige fremdrift i udlandet over for styrelsen«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2010.

Stk. 2. Loven finder anvendelse for studieophold og hele uddannelser på kandidatniveau i udlandet, som den uddannelsessøgende begynder på den 1. juli 2010 eller senere.

Stk. 3. Uddannelsessøgende, der er begyndt på et studieophold i udlandet på en kandidatud-

dannelse, der er godkendt af Europa-Kommissionen inden den 1. juli 2010, og som fortsat udbydes som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, kan dog indgive ansøgning om udlandsstipendium til den del af studieopholdet, der ligger efter den 1. juli 2010.